

Jaarverslag IVN Noord-Kennemerland 2017

1. Bestuur

Het bestuur bestond in de eerste helft van 2017 uit: Johan Eilering, voorzitter; Albertien Frans, secretaris; Jan van der Kaaij, penningmeester; John Scheepe, algemeen lid.

Op de algemene ledenvergadering van 17 juni traden Albertien Frans en John Scheepe af en werden Joke Pruis en Joop Bons gekozen als respectievelijk secretaris en algemeen lid.

De algemene ledenvergadering werd gehouden in museum Broekerveiling in Langedijk en werd gevolgd door een lunch en een vaartocht met gids door het Oosterdelgebied.

Het bestuur kwam zes keer bij elkaar. Het bestuur nam deel aan het regionaal overleg in Noord-Holland en de Landelijke Raad. De ledenadministratie via het centraal aangeboden systeem is in gebruik genomen, we hebben een nieuwe banner laten maken en er is een vrijwilligerscontract ontwikkeld. Met de Stichting Schaapskooi is overlegd over het gebruik van de ruimte door IVN. Het bestuur organiseerde een werkgroependag in november. Deze ochtend werd druk bezocht.

Ontspannen varen in Oosterdel

2. P.R. en Website

De afdelingswebsite is gekoppeld aan de landelijke website. Omdat deze website niet dezelfde mogelijkheden biedt om bestanden te uploaden, is het ledendeel van de oude website nog bereikbaar.

Halverwege het jaar is in overleg met enkele leden, een Facebookaccount gestart, waarop wekelijks de komende activiteiten worden geplaatst. De eerste indruk is dat dit zorgt voor een toename van deelnemers. Vooral het hoge aantal bezoekers op de Paddenstoelendag (ruim 2000) en deelnemers aan een strandexcursie (ruim 100) zou deels kunnen worden verklaard door de publicaties op Facebook.

3. Samenwerking KNNV

In 2017 werd twee keer vergaderd met het bestuur van de KNNV en de redactie van Blad, onze gezamenlijke uitgave. Door middel van een enquête werd gekeken naar mogelijke besparing op de oplage. Gevraagd werd wie Blad digitaal wil ontvangen. Het merendeel van de leden stelt een papieren versie van het tijdschrift nog steeds op prijs.

Samen met de KNNV werd aan het begin van het jaar een nieuwjaarsreceptie gehouden in Parnassia. IVN en KNNV hebben een gezamenlijke werkgroep LEZEX, voor het organiseren van lezingen en excursies en beide verenigingen wisselen informatie uit (nieuwsbrief en lezingen)

4. Natuurgids Opleiding 2017-2019

De natuurgidsopleiding is in september van start gegaan met 29 studenten die lessen volgen op twee locaties: Parnassia en de Hortus Alkmaar. Het opleidingsteam bestaat uit een grote groep enthousiaste IVN vrijwilligers. Er zijn docenten uit de eigen afdeling en enkele externe docenten aangetrokken. In oktober werd in het Alkmaarse buurtcentrum Mare Nostrum een stagemarkt gehouden waarop elke werkgroep zich kon presenteren aan de studenten en de studenten op hun beurt hun wensen kenbaar konden maken voor de snuffel- en dieptestages. De eerste snuffelstages werden al vervuld tijdens de paddenstoelendag in oktober. De opleiding wordt voortgezet in 2018 en afgesloten in 2019.

Opdracht maken tijdens lesavond

5. Activiteiten

5.1 Natuurkoffer

De natuurkoffer maakt deel uit van het landelijke project "grijs, groen en gelukkig". In de natuurkoffer zitten voor ouderen herkenbare "spulletjes" uit de natuur gekoppeld aan de omgeving en de seizoenen. Als de natuur op deze wijze naar binnen wordt gebracht, kunnen ouderen toch ervan genieten. Door de zintuigen te prikkelen komen herinneringen naar boven en komen verhalen over vroeger los. Deze stimulans wordt steeds zeer gewaardeerd door zowel de ouderen als de verzorgers en familieleden.

2017 was voor de presentatie van de Natuurkoffer KIJK een fantastisch en hectisch jaar. Vanaf 11 januari tot en met 30 november zijn er 33 keer verschillende zorginstellingen bezocht. Totaal zo'n 660 mensen hebben hierdoor een gezellige ochtend of middag gehad.

*Jennie en ik hadden de koffers voor Heiloo nog even bekeken en wat aanvullingen gemaakt met voornamelijk zomerspulletjes, schelpen enz. Verder heeft Jennie twee emmers vol bloemen geplukt en een flink aantal vaasjes meegenomen van de Kringloop winkel en ik had een Mirabel takken meegenomen met flink wat vruchten er aan, ook lekker om van te snoepen al zit er wel een pit in. Toen we kwamen zaten er al een 10 tal bewoners klaar en later kwamen er nog 2 bij, we hadden een gezellig stel mensen die graag meededen. Vooral het maken van boeketjes, voor op de kamers, viel erg in de smaak en met wat hulp kwam alles voor elkaar ook de verzorging was zeer behulpzaam en enthousiast. Ze verheugen zich al weer op het volgende bezoek.
Als extra toegift had een van de verzorgende ijsjes meegenomen!! En dat viel super goed bij de dames in de smaak.*

Jennie en Anne Marie

5.2 Mussenwerk

De werkgroep Mussenwerk heeft 8 buitenschoolse lessen (speurtochten) verzorgd op 1 school in Alkmaar. In deze lessen verkennen de kinderen de natuur vlak bij de school. Ze gaan op zoek naar de eerste bloeiende planten, vogels aan de hand van plaatjes, beestjes in de sloot. Uilenballen pluizen is ook altijd een succes. Er werd een herfstles verzorgd waarbij een groep van 16 kinderen uit groep 3 naar de nabij gelegen Egmonderhout-Noord zijn gelopen. Daar was van te voren een parkoers uitgezet met verschillende elementen die je in het bos kan tegenkomen. Elk kindje kreeg een loepotje en mocht zelf een gekleurd steentje uitzoeken. Met de kleur van het steentje konden ze in het park items zoeken die bij de kleur paste. Er waren visjes en andere waterdiertjes om te bekijken in accubakken en met een spiegelkje werd "onder de rokken" van paddenstoelen gekeken of er lamellen of buisjes zijn.

Vorige week maandag hebben wij een erg leuke les gehad van jullie medewerkers. Er was goed over nagedacht en de activiteiten stonden klaar. Het is voor mij als leerkracht fijn als mensen dit stuk helemaal uit handen nemen. Zoveel kennis om aan kinderen door te geven!

De meerwaarde zit zeker ook in de ervaring, in het voelen en het doen. Alleen al met elkaar in een park zijn is eigenlijk al een mooi gehaald doel. Goed om de groep in tweeën te delen en fijn dat er ook andere mensen aan het helpen waren.

Misschien dat de groepjes nog wel iets kleiner kunnen. Ik zie dat het voor sommige van mijn kinderen al best moeilijk is om te luisteren.

Mooie afwisseling in de onderdelen. Vooral dat voelen was ook erg leuk.

Zeker voor herhaling vatbaar.

Dank jullie wel!

Leerkracht Nicolaas Beetsschool

5.3 Gezond natuurwandelen

IVN participeert met een aantal gidsen in dit landelijke project van de Stichting Gezond natuurwandelen. Dit is een samenwerkingsverband tussen Koninklijke Wandelbond, PWN, Landschap Noord-Holland en IVN. De wekelijkse wandelingen vanaf Duinvermaak, die begeleid worden door IVN gidsen, voorzien in een behoefte en worden als zeer waardevol ervaren. Mensen geven aan zich door het wandelen in de natuur beter te voelen. De wandelingen hebben naast het bevorderen van beweging ook een grote sociale functie.

5.4 Slootjesdag

Het Maalwater in Heiloo was weer het decor voor de slootjesdag 2017. Het was een snikhete dag en we waren even bang dat men door zou fietsen naar bos en strand. Veel bezoekers kwamen melden dat zij al eerder waren geweest en het vorig jaar zo'n succes vonden. De opzet was gelijk aan 2016. Het draaiboek staat als een huis. Zowel kinderen als hun ouders of grootouders beleefden veel plezier aan het vissen en bekijken van het leven in de sloot. Bij de kraam kon de vangst door een microscoop worden bekeken. Een jongetje vertelde vastberaden dat hij van plan was bioloog te worden. Een vader wilde ook een button, net als zijn dochter en verbaasde zich erover dat hij zomaar een netje mocht lenen en zelf mocht gaan vissen. Enkele gezinnen streken neer op een kleedje in de zon.

Kijken door de microscoop op de slootjesdag

5.5 Wandel Excursies

Heerhugowaard

In het Park van Luna is 3 x een wandeling gehouden op zondagochtend. Gemiddeld waren er 18 deelnemers.

Alkmaar

De maandelijkse zondagochtendwandelingen in Egmonderhout en Rekerhout werden goed bezocht. Vaak ook door mensen die de wandelingen zo waarderen dat zij door de seizoenen heen regelmatig mee wandelen.

Vermeldenswaard is dat de halsbandparkieten, vorig jaar nog niet waargenomen, inmiddels beide parken hebben ontdekt. Iets om in 2018 te volgen.

De werkgroep Egmonderhout heeft veel belangstelling gewekt en gekregen voor de seizoenswandeling rondom De Alkenhorst, een buurtcentrum aangeleund tegen het verzorgingshuis de Vleugels waarbij niet alleen het gemeentegroen maar vooral ook wat daartussen groeit, de aandacht krijgt. De wandeling rond de Alkenhorst is vooral bedoeld voor de directe omwonenden en de bewoners van de Vleugels waarbij rekening wordt gehouden met de mindere mobiliteit van sommige deelnemers.

Halsbandparkiet

Aardsterren

Alkmaar/Langedijk

Dit jaar zijn er vier wandelingen gegeven in het Geestmerambacht vanaf de parkeerplaats aan het Vlasgat. In het voorjaar een "vroeg vogels" lentewandeling op zondagmorgen, twee avondwandelingen in de zomervakantie en een oudejaarswandeling op zondagmiddag 31 december. Het aantal deelnemers varieerde van 3-40 stuks. De wandeling in augustus trok 40 deelnemers maar werd voortijdig beëindigd door een flinke onweersbui. De wandelingen worden zeer gewaardeerd.

Heiloo

Maandelijks bieden we op de derde zondag een natuurwandeling aan, die standaard vertrekt vanaf de Kattenberg aan de Kennemerstraatweg in Heiloo om 10 uur. Deze wandelingen duren ongeveer twee uur en voeren door de diverse onderdelen van het Landgoed Nijenburg. Ze zijn meestal thematisch van aard, bij voorbeeld Stinzenflora in het voorjaar en Paddenstoelen in de herfst. Naast de natuur wordt er ook regelmatig aandacht besteed aan de geschiedenis van het Landgoed.

Daarnaast werden er extra activiteiten georganiseerd. In het voorjaar was er een avondwandeling gericht op vogelgeluiden in het Noorderneg gebied. Sinds enkele jaren wordt er op de 5de zondag van de maand vaak een extra wandeling gehouden in de Noorderneg. In april en oktober was er een speelse activiteit voor kinderen gepland, parallel aan de reguliere zondagswandeling. Helaas moesten deze vervallen wegens gebrek aan belangstelling.

Bergen

Vanaf de Schaapskooi werd regelmatig een wandeling gemaakt door het duingebied.

Vanaf Parnassia in Bergen aan Zee vertrokken weer regelmatig groepjes het strand op om in de zomerperiode te korren in het water en in de winterperiode te juten op het strand. Op een van deze strandexcursies kwamen ruim 100 mensen opdagen. Maar met de ruimte op het strand, twee gidsen en veel bakken om de vangst te bestuderen was dit prima te doen.

De Egmond

Van oktober tot en met maart wordt er gewandeld in de Wimmenummer duinen vanaf het Nachtegalenpad in Egmond aan den Hoef en van april tot en met september wordt er gestart bij het voormalige zwembad aan de Watertorenweg in Egmond aan Zee. Het gemiddeld aantal deelnemers is 8 personen.

In het gebied De Westert en De Bleek werden 5 avondwandelingen gehouden.

Voor 2018 worden er enkele nieuwe routes ontwikkeld.

5.6 Locaties

Vlindertuin De Groene Voet- Alkmaar

Ook dit jaar hebben KNNV en IVN Noord-Kennemerland samen met enkele vrijwilligers de Vlindertuin Groene Voet weer in goede conditie gehouden. Een punt van aandacht blijft nog steeds het werven van voldoende vrijwilligers voor het beheer. Het actieve seizoen voor de tuin liep, evenals voorgaande jaren, van begin maart tot begin november, startend met deelname aan NLDoet van het Oranjefonds en eindigend met de Landelijke Natuurwerkdag van de Landschappen in november.

In september was er ook de Burendag. We hebben geprobeerd burenen te lokken met rondleidingen in de tuin zodat ze met eigen ogen konden zien dat het er krioelt van het (kleine) leven. Helaas was daar weinig belangstelling voor. Ook dit jaar was er sprake van samenwerking met de Vlindertuin Oosterhout. Onze Vlindertuin ontvangt subsidie van het Oranjefonds en materiële bijdragen van Stadswerk072.

Natuurwerkdag NLDoet

Gehakkelde aurelia

Parnassia – Bergen aan Zee

Van het gebouwtje is gebruik gemaakt door de scholenwerkgroep en de strandwerkgroep. Er zijn regelmatig lezingen gegeven en vergaderingen gehouden van IVN en KNNV. De volière werd geschikt gemaakt als opslag- en verblijfsruimte.

In de heemtuin werd riet en pitrus gemaaid met de balkmaaier. De moeilijke hoekjes werden met de zeis aangepakt. De groei van rimpelroos werd ontmoedigd en het rondeel werd ingezaaid. Er zijn zaadjes van Parnassia verspreid in de hoop dat de naamgever van de heemtuin weer terugkeert. De werkgroep werd ook ingeschakeld bij het beheer van de Vlindertuin bij de abdij van Egmond. Uitleg werd gegeven over extensief beheer, goed voor insecten, vlinders en bijen en dus goed voor iedereen!

Dit jaar werden er voor het eerst wandelingen georganiseerd door de heemtuin van Parnassia. Het betrof drie zomerwandelingen op vrijdagochtend. Er werd reclame gemaakt bij de hotels in Bergen aan Zee. De eerste wandeling trok een kleine groep bezoekers, maar de derde wandeling spande de kroon met 34 geïnteresseerden! Een succesvol nieuw initiatief!

Een hele grote groep belangstellenden in de heemtuin

De Schaapskooi - Bergen

Elke maand is er een themamiddag gehouden met een tentoonstelling, lezingen, films en excursies. In de maand daaropvolgend bleef de tentoonstelling staan. De themadagen werden goed bezocht en ook op de tussenliggende zondagmiddagen zijn er veel belangstellenden ontvangen. De thema's waren: vogels in de winter, bomen herkennen, broedende vogels, bijen, duinlandschap, paddenstoelen, vleermuizen, bessen en vruchten, uilen. Daarnaast waren er speciale activiteiten zoals dauwtrappen en een spannende avondwandeling (nachtwaker)

En, in samenwerking met PWN, werd in juni de Vlinderdag en in oktober de Paddenstoelendag georganiseerd.

Thema vogels in de winter

Schminken op paddenstoelendag

Hortus Alkmaar, rondleidingen

Dit was het zesde jaar dat de Hortus bestaat. Met zo'n 600 geneeskrachtige planten een eldorado in Alkmaar. Met 16 IVNers, waarvan er drie dit jaar speciaal voor de Hortus zijn opgeleid, werden dit jaar 71 groepjes bezoekers rondgeleid. Voor het komende jaar hebben zich drie studenten van de gidsopleiding, die in 2017 is gestart, aangemeld om hun stage bij de Hortus te doen. Het terrein van de Hortus was eigendom van VSM. In 2017 is het gebouw van VSM met tuin aan de oostkant verkocht. Er wordt door de Stichting Hortus geprobeerd om een groot deel van de tuin te kopen met behulp van sponsors. Het achterste deel wordt doorverkocht en moeten we dus binnenkort missen. Dat scheelt ongeveer een halve hectare. Het komende jaar zal er dus wel het een en ander veranderen, maar de tuin blijft bestaan.

5.7 Themawerkgroepen

Scholenwerkgroep

De scholenwerkgroep zit in de lift! In totaal deden 2634 kinderen in 2017 mee aan de activiteit, flink meer dan in 2016. De klassen komen uit heel Noord-Holland. Er werden weer enkele lessen op de Mytyschool in Bergen gegeven en kwam een taalklas met asielzoekerskinderen op bezoek. In de maanden januari en februari was het rustig, pas in maart kwamen de activiteiten op gang. Vanaf de meivakantie tot de laatste week voor de zomervakantie was het "hoogseizoen". Meerdere activiteiten op een dag kwamen regelmatig voor. Na de zomervakantie begonnen de activiteiten weer, met in oktober een groot aantal aanvragen voor het natuurpad in het bos en de paddenstoelenactiviteit. Door de weersomstandigheden waren we genoodzaakt de paddenstoelenaanvragen vanaf begin november te stoppen. In november vonden de uilenactiviteiten plaats en zijn er meer dan 200 uilenballen uitgelopen.

Er zijn diverse lessen verbeterd en de werkgroep heeft de huisvuilcentrale bezocht om nog meer te weten te komen over afvalscheiding. Door grote inzet van de werkgroepleden kon aan de groeiende vraag worden voldaan.

Vogelwerkgroep Heerhugowaard

Zoals elk jaar hebben we meegedaan aan de Watervogeltelling in de winter en de MUS telling in het voorjaar, beide inventarisaties van SOVON. De modderpoel bij de huiszwaluwtil is weer uitgediept. In juni heeft de vogelwerkgroep contact gehad met recreatieschap Geestmerambacht vanwege een evenement in Park van Luna. De route is nagelopen en er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd, hoewel grootschalige activiteit in dit gebied en in deze tijd van het jaar niet gunstig is voor de ontstane natuur (orchideeën) en de broedvogels.

Er zijn twee lezingen gegeven door een lid van de Vogelwerkgroep. Een daarvan ging over....paddenstoelen!

De groep ging in augustus aan boord van De Schuttevaer om samen met een grote groep andere vogelaars een bezoek te brengen aan De Marker Wadden. Dit gebied is nog niet vrij toegankelijk, maar voor deze gelegenheid kon op de eerste stukken land even gewandeld worden.

Informatiepunt Heerhugowaard

In november 2017 is een vitrinekast geplaatst in de publieksruimte tussen de bibliotheek en het gemeentehuis aan het Parelhof in Heerhugowaard. De eerste tentoonstelling betrof de blauwe reiger, omdat het gemeentewapen bestaat uit een korenschoof, geflankeerd door twee blauwe reigers. De kast kon worden gekocht met een bijdrage van de gemeente. Het zou mooi zijn om aan elke wisseling van de tentoonstelling een kleine activiteit te kunnen koppelen.

6. Bijzondere momenten 2017

Opening Kabouterpad bij de Schaapskooi

In navolging van het succesvolle kabouterpad bij De Bolle Buik in Heerhugowaard, dat in 2016 werd geopend, is bij de Schaapskooi in Bergen ook een kabouterpad aangelegd. Tijdens de druk bezochte paddenstoelendag werd het pad feestelijk geopend door de Bergense wethouder Odile Rasch waarna een stukje van het pad met de kinderen werd gelopen.

Opening kabouterpad

Informatiemarkten

In 2017 heeft IVN Noord-Kennemerland twee keer informatie gegeven via een kraam op respectievelijk de Groenmarkt Alkmaar en de Landjesdag in Bergen aan Zee.

IVN weekend in Otterlo

Het IVN afdelingsweekend in september stond in het teken van wild kijken en luisteren naar het burlen van de herten op de Veluwe, Direct naast de ingang van Park de Hoge Veluwe was een goed onderkomen gevonden. Vroeg uit de veren om wild te kijken met de boswachter in het Deelerwoud. Maar ook in de schemering werden wilde zwijnen, reeën en edelherten volop gespot in het park. Prachtig weer, goede organisatie en gezellige deelnemers, dat waren de ingrediënten voor een prima weekendje weg!

Ontvangst in Otterlo

Deelerwoud in de ochtend

7. Boekingsbureau

Twee leden hebben de boekingen voor excursies, lezingen en lessen voor scholen verzorgd. Via een mail naar alle scholen in de regio werd het gevarieerde aanbod van de scholenwerkgroep vermeld. Dat resulteerde in het bezoek van 112 klassen, een stijging ten opzichte van 2016. Daarnaast waren er verdeeld over het jaar zo'n 78 boekingen voor diverse activiteiten. Het is weer gelukt om voor elke activiteit een gids te regelen.

Het was weer een bijzonder mooi jaar, met hoog gewaardeerde vaste activiteiten, maar ook spannende nieuwe ontwikkelingen. Alle vrijwilligers bedankt voor hun bijdrage aan het succes van IVN Noord-Kennemerland!

*Dit verslag werd samengesteld uit bijdragen van werkgroepen.
De complete werkgroepverslagen staan op het [ledendeel van onze website](#).
Foto's Joke Pruis met uitzondering van:
foto halsbandparkiet en aardsterren: werkgroep Egmonderhout
foto natuurwerkdag: werkgroep Vlindertuin
foto NGO: Martin Kool*

*Joke Pruis, secretaris IVN Noord-Kennemerland
Maart 2018*